

Soma Faciası...

Bir madenin üretim yapabilmesi için;

Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nden maden ruhsatı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan ÇED raporu ve depolama izni, İmar ve inşaat izni, Sağlık Bakanlığı'ndan emisyon izinleriyle birlikte yer seçimi, tesis ve açma izinleri, arazi sahibinden ya da Köy İşleri Genel Müdürlüğü'nden arazi kullanım izni, İçişleri Bakanlığı'ndan patlayıcı kullanma izni, Belediye ya da DSİ'den su ruhsatı, TEDAŞ'tan elektrik ruhsatı alması gerekmektedir. Ruhsat ve izinlerin yanı sıra Çalışma Bakanlığı'na işyeri bildirimi yapılması ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda görüşünün alınması gereklidir.

Yerin yüzlerce metre aşağısında, dış dünyayla bağlantısız çalışmak, gerçekten çok zor, riskli ve tehlikeli bir iş. Türkiye de Madencilik, çok ölüm yaşanan meslek gruplarının başında gelmektedir. Maden işçileri; uzun çalışma saatleri, düşük ücret uygulamaları, çalışma koşullarından dolayı genç yaşlarda sağlık sorunları yaşamakta ve yaşam kaliteleri düşmektedir.

Son olarak, Soma madeninde yaşanan olayda kömür kıışması nedeniyle meydana gelen yangın, yangının etkisiyle oluşan kısmi göçük ve karbonmonoksit zehirlenmesinden dolayı resmi rakamlara göre 301 madenci hayatını kaybetmiştir.

Somada yaşananlar, maden kazası olarak açıklanamaz, geçiştirilemez. Çünkü uzmanlar tarafından;

- Modern madenlerde olması gereken gaz uyarıcı sensörlerin yeteri kadar ve gerekli yerlerde konulmadığı ve konulanlarında sağlık çalışmadığı,
- Çıkarılan kömürün tamamının tahliye edilmediği, bu kömür yığınlarının içten içe kendiliğinden yandığı, yanan kömürün içerdeki oksijeni tükettiği, karbonmonoksit değerinin yükseldiği ve gaz patlaması meydana geldiği,
- Yangın esnasında ve yangın sonrasında ocakta çalışan işçiler için kaçış yolları ve yaşam odalarının olmadığı,
- İşçilere yeteri kadar gaz maskesi verilmediği, verilen gaz maskelerinin de uygun kalitede olmadığı,
- Havalandırma bacalarının yeterli ve tekniğine uygun yapılmadığı,
- Tahliye işlemlerinin yapılacağı çıkış yollarının yetersiz kaldığı,

gibi belli başlı eksiklikler ve ihmaller tespit edilmiştir. Yukarı bahsedilen eksiklikler ve ihmaller nedeniyle toplu ölümler kaçınılmaz olmuştur.

Yapılan rutin denetlemelerde, kazanın yaşandığı maden ocağında, yukarıda bahsedilen ve benzeri hiçbir eksik tespit edilmemiştir. Havzanın belki de en iyi ocaklarından biri olarak gösterilen ocakta toplu ölümlerin yaşanmış olması, hiçbir önlem ve tedbirin alınmadığı hali hazırda işletilmeye devam eden madenlerde benzer ve daha büyük faciaların yaşanmasının habercisi değil midir?

Somada yaşananlar “Bu işin doğasında ölüm var” ya da “KADER” olarak nitelendirilemez.

Sizlerin de gece uykularınıza, gündüz düşüncelerinize ölen maden emekçileri ve onların arkada bıraktıkları aileleri geliyor mu? Karne sevincini yaşayamayan çocukları gördünüz mü? Babalar gününü kutlayabildiniz mi? O insanların çektikleri acıyı, gelecek kaygılarını içinde hissedebiliyor musunuz? Ölen maden emekçileri için dualarınızı kestiniz mi? Gözleriniz doluyor mu yoksa artık boş mu verdiniz? Öyle bir ülkede yaşıyoruz ki; çok büyük felaketler bile kısa zamanda gündemden düşüyor, yeni felaketler gündemi dolduruyor.

Neden? Neden insan hayatı bu kadar ucuz? Neden önlenebilir iş kazaları rant kurban ediliyor? Neden teknolojinin gerekleri para gider korkusu ile hayata geçirilmiyor? Neden yapılanlar yapanların yanına kar kalıyor? Adalet kavramımıza neler oluyor? Hangi para, hangi iltimas, ölen emekçilerimizi geri getirebilir? Geride kalan annelerin, babaların, dul eşlerin, kardeşlerin, çocukların gözyaşlarını kaç lira durdurabilir?

Bu sorular devam eder gider. Peki ne zamana kadar?

İnsan hayatının paradan, ranttan daha değerli olduğunu anladığımız zamana kadar...

BİR AVUÇ KÖMÜR İÇİN BİR ÖMÜR VERENLERE İTHAFEN...

Şerif Erginbay tarafından 20 Mayıs 2010'da yazılan bu şiir, Soma'daki faciayı en iyi anlatan dizeler belki de....

İŞİĞİM SÖNDÜ

*Karıcığım hoşçakal, ışığım azalıyor,
Yanımda ölü arkadaşlarım.
Artık kömür kokulu ekmekler getiremeyeceğim sanırım.
Buraya kadarımış çocuklarım, hoşçakalın,
Hakkınızı helal edin; anacığım, babacığım.
Işığım azalıyor, hoşçakalın..
Üstüme değil içime çöken ocağın sessizliğinde*

*Tek tek seslerinizi duyuyorum, yüzlerinizi görüyorum,
Işığım azalıyor, soluğum azalıyor, biliyorum,
Yavaş yavaş dünyanın kara kalbine gömülüyorum.
Işığım söndü, işte gidiyorum..
Ah, en çok da şimdi, bir bilseniz
Nasıl da bulutları, ağaçları, gökyüzünü özliyorum.
Işığım söndü.. hoşçakalın, arkadaşlarım çoktan gitti,
Artık ben de gidiyorum...*

Senan Acar

senanacar@hotmail.com

Elektrik & Elektronik Mühendisi

Soma Faciası Emo Antalya Şube Basın Açıklaması

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Antalya Şubesi Yönetim Kurulu, Soma’da yaşanan maden faciasının ardından (15 Mayıs 2014) bir basın açıklaması yaparak, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerine dikkat çekti.Şubemizin yaptığı açıklama yazımının devamında yer almaktadır.

KAZA DEĞİL, İHMAL

Bölgedeki Elektrik Mühendisleri Odası Heyetinin inceleme çalışmalarını sürdürdüğüne dikkat çekilen açıklamada, madenlerde kullanılan elektrik kablolarının ve ekipmanlarının exproof (alev sızdırmaz) olması gerektiği vurgulandı. Hava tahliye sisteminde aksaklıklar olduğu ve otomasyon sisteminin yeterli olmadığı belirtildi.

Ülkemizde başta maden ve tersaneler olmak üzere, iş kazalarının geldiği durum tek kelimeyle kabul edilemez...

Çalışanların güvenliğini sağlamak konusunda hem işverenlerin, hem de Kamunun üzerine düşeni tam olarak yaptığını iddia etmek ne yazık ki hayli zor...

Manisa Soma Eynez Karanlık Dere`deki, özel Soma Kömür İşletmeleri`nde Trafo patlaması gerekçesiyle açıklanan faciada kaybettiğimiz çalışanların sayısı tam 282`yi aşarken, yüzlerce çalışanın halen madende olduğu söylenmekte. Öncelikle yitirdiğimiz canlar için başsağlığı ve tam 27`yi aşkın yaralımızın da en kısa sürede sağlıklarına kavuşmasını diliyoruz. Yeraltında bekleyen yüzlerce çalışanların da gün ışığına canlı olarak çıkarılabilmesini umut ediyoruz.

Facianın nedenine ilişkin iddialar ise kaosu derinleştirmektedir. Trafo patlaması nedeniyle facianın yaşandığına ilişkin açıklamalar kafa karışıklığını artırmıştır. ***Trafoların yüksek güvenliklı standartlara uygun olarak yapılması gerektiği, trafonun patlama ihtimalinin çok düşük olduğu, trafo patlasa dahi yangına karşı izole edilmiş beton korumaya sahip olması gerektiği elimizdeki teknik bilgilerdir.*** Ayrıca ocakta kullanılan elektrik tesisatının ve ekipmanlarının ***exproof (alev sızdırmaz)*** olması gerekmektedir. Trafoların da ***“exproof d tipi koruma tertibatlı”*** olarak seçilmesi, kuru tip transformatör kullanılması gerekmektedir. Bu bilgiler ışığında trafonun patlaması ve yangın çıkması söz konusu ise bunun bir kaza olduğunu söylemek mümkün değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Heyetinin İlk İncelemeleri Sonucunda;

Madende eski ocak olarak tabir edilen mekânda, kömürün yanması ve geçici göçük meydana gelmesinin ardından işçilerin bulunduğu alanda yoğun ***karbonmonoksit*** birikmesi olduğu yönünde bilgiler bize ulaşmıştır. Ayrıca hava tahliye sisteminde aksaklıklar olduğu, mekanik olarak yönlendirme yapıldığı, otomasyon sisteminin yeterli olmadığı da öğrenilmiştir.

Heyetin yaptığı ilk incelemelerde; tesiste çalışan elektrik, makina ve maden mühendisleri ile maden işçilerinden edinilen ilk bilgilere göre ocağın yaklaşık 700 ncü metrelerinde kömür yangını ve yangından kaynaklı kısmi göçük olduğu, taze hava sağlayan fanların etkisiyle yangının duman etkisinin yayıldığı, uzun süre sonra fanların çalışma yönlerinin ancak değiştirilebildiği, bu arada çok sayıda işçinin yayılan duman ve yangından etkilendiği (yanık ve zehirlenme) yangının kamuoyuna yansıyan ilk açıklamalarda olduğu gibi elektrik kaynaklı olmadığı bilgileri edinilmiştir.

Edinilen bilgilere göre, maden içerisinde zehirleyici ve patlayıcı gazları algılayacak ve havalandırma sistemlerini yönetecek sistemlerin yetersiz ve eski olduğu, kömürün içten içe yanmasıyla başladığı tahmin edilen bu yangının ortaya çıkardığı ***karbonmonoksit, karbondioksit ve metan gazlarının*** ölümcül etkisi nedeniyle şu ana kadar ifade edilen rakamlarla 282 ölüm olayının gerçekleştiği, bu sayının içerideki işçilerin kurtarılmasındaki zorluk göz önüne alındığında daha da artabileceği öngörülmektedir.

Asansörlerin çalışmamasının kurtarma faaliyetlerini güçleştirdiği bilinmektedir. Asansörlerin de yangın olsa bile yedek bir güç kaynağı ile çalışabilir durumda olması gerekmektedir. 2007 yılına kadar Ege Linyit İşletmeleri adı altında kamuya ait bir devlet kuruluşunca işletilen bu tesisin yer altı işleme kısmının özelleştirildiği ve taşeronlaştırıldığı bilinmektedir.

Ayrıca ilk işletmeciler firmanın tesisteki riskleri göze alamadığı için bir yıl sonra işi bıraktığı, bu süreçten sonra mevcut firmanın tesisi işletmeye başladığı alt taşeronlarla birlikte binlerce işçinin tesiste çalıştığı bilgisi edinilmiştir.

Özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasızlaştırma, sendikaları çalışanların değil iktidarın ve işverenlerin sesi haline getirme, denetimleri kaldırma, iş güvencesini yok etme bu yaşanan facianın temel nedenidir. İşçilerin Yeraltında güvencesiz bir şekilde çalışmak zorunda bırakılmaktadır. Acımız çok büyüktür. Gözyaşlarımız sadece yitirdiğimiz canlar için değildir. Göz göre göre yaşanan bu facianın engellenememiş olması nedeniyle de acımız büyüktür. Bugüne kadar yaptığımız uyarıların dikkate alınmaması nedeniyle de acımız büyüktür.

Tüm milletimizin başı sağ olsun...

15.05.2014

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası

Antalya Şubesi Yönetim Kurulu Adına

İlhan METİN